

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institutioes Morales

In Quibus Vnivers[a]e Quaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1612

9 De donatione inter patrem, & filium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14014

exheredat, aut quando in fraudem liberorum, vel creditorum facit donationem immodicam.

Septimo quaeritur, An donatio facta ab eo, qui liberos non suscepit, infirmari, & rescindi queat ob filios, qui postea orti sint? Respondeo in hunc modum: aut facta est donatio extraneo, & reprobat in totum ipso iure, quia donator hoc voluisse tacite videtur, *l. Si unquam C. de Reuocan. donat.* & *Glossa ibidem*. Aut facta est donatio vni ex liberis, videlicet filio emancipato: Aut propter merita eius in patrem, & tunc infirmatur, solum ex parte, videlicet quatenus suppletur legitima portio filiorum, qui postea nati fuerint. *l. Si totus, C. de Reuocan. Donat.*

Quid si donatio facta est Monasterio, siue Religioso conventui? Respondet Panormit. in *cap. vlti. de Donat.* non rescindi in totum, quia monasterium loco filii habetur; & quia donatio facta est fauore animæ, & pie causæ, cui non minus est patrocinandum, quam filio. *Authent. Si qua mulier. C. De Saecrosan. Eccles.*

Quid item, si donatio facta sit Ecclesiæ? Respondet *Glossa in cap. vlt. 17. quest. vlt. C. de Vt lex continentia 17. quest. 2.* non reddi irritam nisi ex parte, quia est facta fauore pietatis.

Octauo quaeritur, An donatio irrita sit ipso iure, an verò ea irrita reddatur, querela interposita? Respondet Bartolus ipso iure irritam esse, ita vt res condici, & vindicari possit, quando donatio rescinditur propter ortum filiorum subsequutum: at verò quando infirmatur tantum in inofficiosa, tunc non nisi interposita querela, *Glossa in l. C. de Reuocan. donat.*

Quid si pater iurauit nihil se facturum contra donationem? Respondeo cum Bartolo, iururando non confirmari talem donationem, quia reuocatur donatio non fauore patris, qui iurauit, sed fauore filii.

Nono quaeritur An possit adhiberi remedium, ne donatio reuocetur, videlicet si donator denunciet, vel paciscatur, vel iniurandum interponat? Respondeo, quando donatio reuocatur fauore filiorum, nihil prodesse, si pater renunciet: at verò prodesse, si reuocetur donatio fauore ipsius patris.

Factum item, ne donator reuocet donationem prætecto ingrati animi in eo, cui facta est donatio, non valet, quia est contra bonos mores. Præterea donatio simpliciter facta, & iururando firmata, reuocari potest ob filios postea natos.

Decimo quaeritur, An donatio remuneratoria reuocari queat ob eandem causas, ob quas reuocari potest donatio absolutè, & simpliciter facta? Respondeo, minime: ita enim colligitur ex *l. Si pater. ff. de Donat.* idque docet Panormitanus in *cap. vlt. de Donat.* vbi ait, leges & iura de reuocanda donatione locum habere dumtaxat in his donationibus, quæ non sunt gratia remunerandi beneficia.

Quares, Quid sit iudicandum, quando facta est donatio consanguineis, & dubii sumus, an ea facta sit causa linguinis & generis, an verò gratia remunerandi? Respondeo, probabiliter esse credendum factam esse causa linguinis. *l. Tutor, §. Qui à tutore, ff. de excusatione tutor.*

*
*

De donatione inter patrem, & filium.

CAPVT IX.

P R I M O quaeritur, An valeat donatio inter patrem, & filium, hoc est, si pater filio familias aliquid donet, An eiusmodi donatio iure communi subsistat? Respondeo, patrem filio, in eius potestate constituto, donare non posse, nec donationem valere. *l. vltima. C. de Impuberib. C. l. Donationes, quas parentes. C. de Donat. inter virum & uxorem.* Et ratio legis est, quia quamdiu filius est in potestate patris, ipse & patet pro vna persona habetur in iure. Item, quod filius familias acquirit, non sibi, sed patri acquirit; nisi acquirit ex militia, vel quasi militia, vel aliunde, quam ex bonis patris. *Instit. Per quas personas nobis acquiritur & quod acquirit, nec momento aliquo subsistere in persona eius potest. l. Placet. ff. de Acquirend. heredi.* Vnde fit, vt donatio inter ipsos iure communi minime consistat.

Secundo quaeritur, An dentur aliquæ causæ, in quibus vim & locum habeat donatio inter patrem, & filium? Respondeo, quasdam causas esse iure communi, ex quibus talis donatio facta valet: quas aliqui reducant ad quatuor, alii ad decem, alii ad plures: & reuera quatuor sunt præcipuæ.

Primo, Quando pater donat filiæ causa dotalis, vel propter nuptias, *l. Pomponius Philadelphus. ff. Familia eriscunda, C. l. vltima. C. de Donat. ante nuptias.*

Secundo, quando pater donat mobilia bona, vel res se mouentes filio familias eunti in castra militiae causa. *l. Si filius familias. C. Familia eriscunda,* non tamen si donet prædia, vel alia bona immobilia. *l. eadem.*

Tertio, quando pater remittit filio familias usufructum, quem habet in bonis illius aduentitiis. *l. Cum oportet. §. Sin autem. C. de Bonis, qua liberis.*

Quarto, quando pater donat aliquid filio ratione alimentorum, quia pater filio iure naturali alimenta debet. Vnde talis donatio, cum sit ob causam, & iure, & æquitate naturali cogente, non est proprie donatio.

Secundo quaeritur, Quid causæ sit, cur leges & iura voluerint, ne pater filio donet? Respondeo, esse patriam potestatem: vnde si pater donat emancipato, donatio rata & firma est.

Item si donauerit filio, qui tantum est naturalis, quia eiusmodi filius non est in potestate patris. *Instit. de Patria potestate. in princ.* Insuper si mater filio donauerit, quia filius non est in potestate matris. Præterea, si filius patri, vel matri donauerit.

Tertio quaeritur, quando filius familias potest donare patri? Respondeo, in certis quibusdam causis.

Primo, quando filius familias habet peculium castrense, vel quasi castrense, tunc ex huiusmodi peculio potest donare patri. *l. Cum oportet. §. excepto. C. de Bonis, qua liberis.*

Secundo, quando filius familias habet aliquid donatum à Principe, *l. Cum multa. C. de Bonis lib.*

Tertio, quando, filius familias habet peculium aduentitium, in quo usufructus patri acquisitus non est, veluti enim aliquid filio familias relinquunt ab auro, vel proauro, vel ab alio extraneo ea conditione, ne in eo pater usufructum habeat, *Glossa in Authen. Idem est. C. de Bonis, qua liber. Et in Authen. vt liceat matri collat.*

Quarto, quando filius familias ad hereditatem fratris, vel sororis vna cum matre admittitur: ex qua causa patri non acquiritur usufructus in portione filii. *Authen. de Hered. ab intestat. §. Si vero collat.*

Quinto,

Quinto, quando filius adit hereditatem, reuente patre, *l. ult. §. Sin autem. C. de Bonis. quas lib.*

Sexto, quando filio familias legatur seruus, vt eum manumittat. *l. ult. §. ult. C. de bonis quas lib.*

Septimo, quando filio familias obueniunt bona post matrimonium, sine iusta, & debita sua à parentibus dilolutum. *Authent. vt nulli iudicium, de iudiciis. §. Quia vero, collat. 9.*

Octauro, quando filio familias legatus est usufructus: nam seruituti subiecti talis fructus non potest. *l. i. ff. de usufructu legato.*

Nono, quando filius familias accipit & habet dotem patre tenente, nec se vltimo modo obligante, tunc enim usufructus in ea dote patri non acquiritur. *Bartol. & Glossa in contra. ff. Rebus amotis.*

Decimo, quando pater donat filio familias aliquid propter eius merita, dummodo merita equentur cum eo, quod donat pater. *Bartolus in l. i. §. Nec castrense. ff. de collat. & in l. Si donatio e. eod. tit. & in l. Frater à fratre. ff. de condit. in deb.*

Ex his intelligitur, filium emancipatum, cum sit sui iuris, si viginti quinque annorum aetatem excesserit, posse donare, & alienare. *c. constitutus, de in integrum restitut.*

Quid autem, si eum pater filium emancipat, aliquid donat, tamquam emancipationis præmium? Respondet Baldus in *l. vt liberis. C. de collat. & in l. i. §. Nec castrense. ff. eod. tit.* donationem non valere, quia est absoluta, & simplex, graus & liberaliter facta, non ob causam, nam filius potius patri donare deberet, eo quod eum soluit patria potestate, quam pater filio.

Quid item, si pater donet filio in ipsius potestate constituto, & postea illum emancipet? talisne donatio conualescat, ipsaque emancipatione confirmabitur? Respondet, eam confirmatam iri, nisi id fuerit ante reuocatum. *l. Sine. C. de Donat.*

Quarto quaeritur, quibus de causis possit reuocari à patre donatio facta filio iam emancipato & soluto patria potestate? Respondet, ob causas, quæ sequuntur.

Primo, si filius atroci iniuria patrem affecerit.

Secundo, si in eum impias manus iniecerit.

Tertio, si propter filium res patris grauem iacturam fecerint.

Quarto, si filius vitæ patris insidiam tentauerit.

Quinto, si conditionem in donatione appositam non impleuerit.

Sexto, si patri impie alimenta denegauerit.

Quinto quaeritur, An donatio inter patrem, & filium familias, si iurcurando confirmetur, valeat? Olim controuersia fuit inter Doctores: sed nunc communis est opinio valere. Baldus in *l. ult. num. 8. C. de Vsuceptionibus pro donato.* Et communem esse opinionem, testantur Alexander, Corneus, Socinus, Iafon, & alii apud Iul. Clarum, *questione octaua, versu. Sed quæro.* Et ratio est, quia donatio inter patrem & filium familias contra ciuiles tantum, non contra bonos mores est: at iurcurandum confirmat contractum, qui solum ciuili iure prohibetur.

* *

* *

De Donatione inter virum, & vxorem.

CAPVT X.

PRIMO quaeritur, An donatio inter virum, & vxorem sit iure communi prohibita? est: nam in *l. i. ff. de Donat. inter virum & vxorem* verba hæc sunt: Moribus apud nos receptum est, ne inter virum & vxorem donatio valeret. Hoc autem receptum est, ne mutuo amore se iniuicem spoliarent, donationibus non temperantes, sed profusa erga se facilitate vtentes. Ita lex. Iure etiam Canonico prohibetur donatio inter coniuges. *c. Donatio de Donat. inter virum, & vxorem.* Vnde vetus prouetbium est: (Potri folio ligantur matupia amantium.) Et ad eod. donatio inter virum, & vxorem prohibetur, vt in *l. Si sponsus, ff. eodem titul.* dicitur: (Si sponsus sponsæ donaturus traiderit Titio, vt es sponsæ daret, deinde Titius tradiderit post nuptias secutas: si quidem maritus eum interposuit donationem non valere, quæ post contractas nuptias perficiatur,) sic ibi. Donatio itaque inter virum, & vxorem, nisi morte confirmetur, non valet: & donatore viuente penitus euanescit, si reuocetur ab eo expressè, vel tacitè, vel si is, cui facta est donatio, prius moriatur, quam donatum acceperit.

Secundo quaeritur, An inter virum & vxorem donatio causa mortis facta subsistat? Respondet, minimè. *l. Idem est, ff. de Donat. & Glossa in l. 2. in verbo legatum, ff. de Doto prelegata.*

Et ita habet communis opinio, teste *Conarruua in Rubric. de testamen. Par. 3. num. 2. Iul. Clarus. questione. 9. vers. & hæc quidem.*

Sed quaeritur, An donatio inter virum, & vxorem, si iurcurando confirmetur, vim habeat? Duæ sunt opiniones, vt refert *Panormitanus numer. 9. de Donat. inter virum & vxorem, & testatur Iulius Clarus, questione citata:* vna est, talem donationem non confirmari iurcurando, ac proinde nullius momenti esse. Ita *Bartolus in l. Qui testamentum, ff. de Probat. & vt testis est Socinus, cons. 66. numer. 12. & seqq. libro primo.* hanc sententiam tenent plures, & excellentiores, & longe maioris auctoritatis scriptores, & eam valde probabilem, dicit *Panormitanus* loco præfato.

Altera sententia est, talem donationem valere, quam dicit esse communem. *Imola in c. Cum contingat, numer. 89. de iurcurando:* idem ait *Panormitanus eodem in loco, quem paulo ante retulimus.* Et reuera communis est, eamque secuti sunt *Alexander, Arctinus, Corneus, Antonius, Abbas, Decius, Ioann. Rubeus, Paris, Ripa, Aleciatus, Craueta, Ioann. Lignanus, & alii, quos citat Iulius Clarus. questione nona.* Immo eam quoque tenuit *Bartolus* sibi ipse contrarius in *l. Sine, & Augerius, ff. Ad legem falcidiam, & Socinus, etiam sibi contrarius cons. 77. numero. 15. vers. Nec obstat septima, lib. 1.*

Hæc duæ opiniones inde ortæ sunt, quod auctores primæ sententiæ putauerunt donationem inter virum, & vxorem, non solum cum ciuili, sed etiam cum naturali iure pugnare: eo quod talis donatio coniugibus plurimum noceat, vt colligitur, ex *l. Moribus, & l. Nec esset, & l. Hæc ratio ff. de Donat.* At iurcurandum, quod est contra ius naturale, conscientiam non obligat. *c. Non est obligatorium, de Reg. iuris in sexto.*

Auctores verò secundæ sententiæ, opinati sunt, talem donationem solum esse contra ciuiles, non contra naturales mores. Et certe ita dicendum videret: quare talis donatio rata est & firma, cum iurcurando confirmatur.